

PRAKSISOVERSIGT · KØBERET

Praksisoversigt over reklamation over mangler ved løsøre køb (købeloven §§ 47-54 og 81-86)

Neutral og specificeret reklamation, fristernes begyndelse og de absolutte grænser i handelskøb, civilkøb og forbrugerkøb

Version 2 · Opdateret 3. sep. 2026 · 32 afgørelser · 2002-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Reklamationslæren er købelovens vigtigste rettighedsfortabende mekanisme: en køber, der ikke i tide giver sælgeren meddelelse om en mangel, mister mangelsbeføjelserne – uanset at manglen er reel og væsentlig. Oversigten gennemgår den relative reklamation efter [købelovens § 52](#) (handelskøb "straks", ellers "uden ugrundet ophold"), undtagelsen ved svig og grov uagtsomhed i [§ 53](#), den absolutte toårsfrist i [§ 54](#) med dens undtagelser for byggematerialer, farlige produkter og senere forbrugererhververe, samt forbruger købssporet i [§§ 81-86](#) med den neutrale reklamation "inden rimelig tid" og tomånedersreglen. Praksis viser et markant strengt billede: fem måneders passivitet i et erhvervskøb, et år i et konkursbo-handelskøb og godt en måned ved en skjult mangel har alle ført til fuldstændigt bortfald af kravet.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Købelovens § 52, stk. 1 kræver to ting: at manglen faktisk er opdaget eller burde være opdaget, og at meddelelse gives i handelskøb straks og ellers uden ugrundet ophold – undlades meddelelsen, fortabes mangelsbeføjelserne helt.
- 02** Højesteret har i BS-5817/2021-HJR fastslået, at reklamationspligten efter princippet i købelovens § 52, stk. 1 er en almindelig obligationsretlig grundsætning, der også gælder uden for køb, og at godt en måneds uforklaret passivitet efter opdagelsen ikke er "uden ugrundet ophold".
- 03** Fristen løber fra det tidspunkt, hvor køber opdagede ELLER burde have opdaget manglen – i MgO-pladesagen blev entreprenørens generelle branchekendskab fra marts 2015 lagt til grund, uanset at bygherren først reklamerede i april 2015.
- 04** Fem måneders forsinkelse i et erhvervskøb (MgO-sagen) og over et års forsinkelse i et handelskøb fra et konkursbo (P-4-15) er begge bedømt som for sent – også når manglen er ubestridt.
- 05** I handelskøb skal køberen efter § 51 selv undersøge det leverede, som ordentlig forretningsbrug kræver; den professionelle køber bærer risikoen for ikke at have foretaget en straksundersøgelse.

- 06 Individuelle undskyldende forhold som sygdom eller midlertidig bortrejse kan efter forarbejderne fra 1905 lempe fristen i civilkøb, men aldrig i handelskøb.
- 07 Reklamationsfristen er kort, men ikke absolut kort: Sø- og Handelsretten anerkendte i BS-36170/2022-SHR 22 dage som rettidigt, fordi båden opererede ud for Vestafrika og årsagen var vanskelig at fastlægge, og landsretten godtog i BS-1581/2018-VLR reklamation inden to uger efter købet.
- 08 Efter § 53 gælder fortabelsesreglerne i § 52 ikke, når sælgeren har handlet svigagtigt eller groft uagtsomt med betydelig skade for køberen – bevisbyrden herfor påhviler køberen.
- 09 Den absolutte frist i § 54, stk. 1 på to år fra overgivelsen gælder uanset hvornår manglen opdages, medmindre sælgeren har indestået i længere tid eller handlet svigagtigt; reklamation over fire år efter levering afskar hele regreskravet i BS-167/2007-GLO.
- 10 § 54, stk. 2 og 3 undtager helt tilbagekaldte/destruerede farlige produkter og køb af byggematerialer fra toårsfristen, og § 54, stk. 4 beskytter en senere ikke-erhvervsmæssig erhverver mod aftalte kortere frister.
- 11 I forbrugerkøb er reklamationen efter § 81 neutral (ingen pligt til straks at angive beføjelse) og skal ske "inden for rimelig tid", idet meddelelse inden to måneder efter opdagelsen altid er rettidig.
- 12 Forbrugerkøbsreglerne i §§ 81-86 er præceptive, jf. § 1, stk. 2 – aftalevilkår om 7 dages eller 30 dages absolut reklamationsfrist er blevet underkendt af Forbrugerombudsmanden.
- 13 Forbrugeren skal ikke blot reklamere, men også følge rimeligt op: to års passivitet efter at den erhvervsdrivende afviste reklamationen kostede forbrugeren kravet i Forbrugerklagenævnets sag 2004-650/7-655.
- 14 Reklamation kan efter § 84 gyldigt gives til producenten eller en erhvervsdrivende mellemmand, der har påtaget sig afhjælpning – men ikke til en selvstændig reparatør, som sælgeren blot har henvist til.
- 15 Efter § 86, jf. § 61, stk. 1, bærer sælgeren forsendelsesrisikoen for købers reklamation: forsinkelse eller bortkomst under forsvarlig befordring medfører ikke rettighedstab for køberen.
- 16 Reklamation afbryder ikke forældelse – den for sene reklamation og forældelsesloven § 3 optræder i praksis som to selvstændige, kumulative barrierer, sådan som MgO-sagen og byggeskadesagerne illustrerer.

Reklamationspligtens to led i købelovens § 52 og dens placering i lovens system

§ 1

Købelovens reklamationsregler er ikke bevisregler, men **rettighedsfortabende** regler: overholdes de ikke, bortfalder mangelsbeføjelserne, uanset at manglen er både reel og væsentlig. Kernen er [købelovens § 52](#), der indeholder to selvstændige pligter.

Den **neutrale reklamation** følger af [§ 52, stk. 1](#):

Viser det sig, at den solgte genstand lider af en mangel, har køberen, såfremt han vil påberåbe sig manglen, at give sælgeren meddelelse derom i handelskøb straks og ellers uden ugrundet ophold. Afgiver han ikke sådan meddelelse, uagtet han har opdaget eller burde have opdaget manglen, kan han ikke senere gøre den gældende.

Den **specificerede reklamation** følger af [§ 52, stk. 2](#), hvorefter køberen – hvis han vil hæve købet eller kræve efterlevering eller omlevering – *uden ugrundet ophold* skal give særskilt meddelelse herom, og ellers har tabt sin ret til at afvise genstanden eller kræve efterlevering. Køberen skal altså i køb uden for forbrugerforhold både melde manglen og melde hvilken beføjelse han vil gøre gældende.

Sondringen mellem "straks" og "uden ugrundet ophold" knytter sig til, om købet er et **handelskøb**. Efter [§ 4, stk. 1](#) forstås herved køb, som indgås mellem handlende i eller for deres bedrift, og [§ 4, stk. 2](#) opregner udtømmende hvem der anses for handlende. Denne afgrænsning er ikke teoretisk: i **BS-1581/2018-VLR** (**BS-1581/2018-VLR**) fandt Vestre Landsret, at en varevogn købt til brug i en landbrugsvirksomhed havde en så erhvervsmæssig karakter, at der ikke var tale om forbrugerkøb efter [§ 4 a, stk. 1](#), men at købet heller ikke var et handelskøb, fordi landbrugsvirksomhed ikke er omfattet af [§ 4](#):

Da landbrugsvirksomhed ikke er omfattet af købelovens § 4, er købet endvidere ikke et handelskøb. Købet må herefter anses for et civilkøb.

Reklamationspligten er systematisk forbundet med to undersøgelsesregler. [§ 47](#) afskærer køberen fra at påberåbe sig mangler, der burde være opdaget ved en undersøgelse foretaget før køkets afslutning – eller ved en undersøgelse, køberen uden skellig grund undlod at foretage efter sælgerens opfordring – medmindre sælgeren har handlet svigagtigt. Og [§ 51](#) pålægger køberen i handelskøb, når genstanden er leveret, at foretage "sådan undersøgelse, som ordentlig forretningsbrug kræver". De to bestemmelser leverer materialet til [§ 52](#)'s "burde have opdaget".

Endelig er reglerne i køb uden for forbrugerforhold **deklaratoriske**, jf. [§ 1, stk. 1](#), og fraviges i praksis rutinemæssigt ved standardvilkår med endnu kortere frister. I forbrugerkøb kan §§ 81-87 derimod ikke fraviges til skade for køberen, jf. [§ 1, stk. 2](#), og [§ 54, stk. 4](#) er efter [§ 1, stk. 3](#) ufravigelig til skade for en senere ikke-erhvervsmæssig erhverver.

LOV

[Købeloven § 1, stk. 1-3](#)
[Købeloven § 4, stk. 1-2](#)
[Købeloven § 4a, stk. 1](#)
[Købeloven § 47](#)
[Købeloven § 51](#)
[Købeloven § 52, stk. 1-2](#)
[Købeloven § 54, stk. 4](#)

PRAKSIS **Landsretten** · Landsretten stadfæster byrettens dom om mangler ved engros køb af Mercedes varevogn 13.05.2019

Forarbejdernes rationale: hvorfor handelskøberen bedømmes strengere end civilkøberen

De paragraf-specifikke bemærkninger til købelovens oprindelige [§ 52](#) i [lovforslaget af 15. november 1905](#) forklarer usædvanlig klart, hvorfor lovgiver valgte en fast "straks"-regel i handelskøb og en elastisk "uden ugrundet ophold"-standard uden for handelskøb. Udgangspunktet er, at undersøgelses- og reklamationspligten er en byrde, der pålægges køberen i **sælgerens interesse**:

Men naar Sælgeren ikke er Handlende, stiller Forholdet sig i denne Henseende forsaavidt anderledes, som Sælgeren da regelmæssig enten vil være Producent af Salgsgenstanden eller have anskaffet den til eget Brug, saa at han dels kan forudsættes at have haft en Adgang til Kendskab om Salgsgenstandens Egenskaber, som den, der har erhvervet

Genstanden andetsteds fra, ikke uden videre kan antages at have, og dels ikke har nogen Regres til Trediemand, som han kunde gaa Glip af ved ikke i rette Tid at modtage Underretning om Genstandens Mangler.

Den praktisk vigtigste konsekvens er udtrykt direkte i forarbejderne – og gælder uændret i dag:

Ved denne Afgørelse vil der selvfølgelig blive taget et vist Hensyn til Køberens Egenskab af Handlende, men selv herefter bliver der dog altid den afgørende Forskel fra Handelskøb, at individuelle Forhold saasom Køberens Sygdom eller midlertidige Bortrejse kan afgive en Undskyldning for Køberen, som ikke kan gælde i Handelskøb.

Det er altså ikke den handlende køber som sådan, men **handelskøbet** som transaktionstype, der udløser straks-normen. En handlende, der køber af en privat sælger, bedømmes efter civilkøbsstandarden – dog med et "vist Hensyn" til hans professionelle indsigt. Denne mellemposition er præcis den, Vestre Landsret placerede køberen i i **BS-1581/2018-VLR (BS-1581/2018-VLR)**, hvor reklamation inden to uger efter købet blev anset for rettidig i et civilkøb af en varevogn.

Forarbejderne oplyser desuden, at reklamationsreglen i § 52, stk. 2, om hævelse, efterlevering og omlevering blev udformet i tilslutning til de tilsvarende meddelelsesregler ved forsinkelse i § 27 og § 32 – reklamationslæren er altså tænkt som ét sammenhængende system for alle misligholdelsestyper, ikke som en særregel for mangler.

LOV

KøbeLoven § 27

KøbeLoven § 32

KøbeLoven § 52, stk. 1-2

PRAKSIS

Landsretten · Landsretten stadfæster byrettens dom om mangler ved engros køb af Mercedes varevogn 13.05.2019

§ 3 Fristens begyndelsestidspunkt: "opdaget eller burde have opdaget"

Fristen i § 52, stk. 1 løber ikke fra leveringen, men fra det tidspunkt, hvor køberen opdagede – eller **burde** have opdaget – manglen. Det er dette led, langt de fleste sager afgøres på.

Branchekendskab kan starte fristen før den konkrete opdagelse. I MgO-pladesagen, **BS-14245/2019-OLR (BS-14245/2019-OLR)**, havde hovedentreprenøren allerede i november 2014 reklameret over for importøren og var i marts 2015 blevet bekendt med de generelle problemer med MgO-plader gennem artikler og advarsler fra Byggeskadefonden og BYG-ERFA. Bygherren reklamerede 15. april 2015, men entreprenøren reklamerede først videre til byggevareforhandleren 18. september 2015 – fem måneder senere. Østre Landsret afskar kravet:

Landsretten finder, at Sagsøger A/S ... ikke reklamerede straks efter, at Sagsøger A/S fik kendskab til manglen ved MgO-pladerne, hvorfor der ikke er reklameret rettidigt. Dette gælder uanset, om det er DB12-betingelserne eller købelovens § 52, stk. 1, der finder anvendelse.

Den professionelle køber skal undersøge straks ved modtagelsen. I **P-4-15 (P-4-15)** købte en maskinfabrik kerneaktiver fra et konkursbo og gjorde et år senere gældende, at seks softwarelicensnøgler manglede. Sø- og Handelsrettens skifteret gav køberen medhold i, at nøglerne var et naturligt accessorium til det købte, men frifandt alligevel konkursboet:

Når henses til, at materiellet er solgt af et konkursbo, sammenholdt med at det ifølge Christian Larsens egen forklaring var af væsentlig betydning, at licensnøglerne blev leveret sammen med aktiverne, finder retten, idet der er tale om et handelskøb, hvor Reka tilmed var den teknisk professionelle part, at denne straks ved modtagelsen af effekterne burde have undersøgt, om Reka også havde modtaget de nødvendige licensnøgler.

Manglende reaktion på ordrebekræftelser og delleverancer flytter fristen frem. I **H-94-02** ([H-94-02](#)) havde en svensk emballagevirksomhed modtaget flere ordrebekræftelser på folie i den forkerte bredde og taget imod to leverancer, før den reagerede. Sø- og Handelsretten fandt reklamationen rettidig for forhold opstået efter 27. juni 2001, men for sen for de to første leverancer, og afviste derfor hele erstatningskravet, fordi kravet netop var opstået i forbindelse med disse.

Kort ejertid uden reklamation kan i sig selv være diskvalificerende. I hestesagen **BS-2213/2006-VLR** ([BS-2213/2006-VLR](#)) havde en mellemkøber ejt hesten i 2½ måned uden nogensinde at reklamere og havde tværtimod skrevet, at hun elskede hesten. Vestre Landsret fandt hende afskåret:

Appellant 1 ... må anses for at have accepteret hestens tilstand, og hun var derfor og som følge af den tid, der var gået, siden hun havde købt den, afskåret fra nu at hæve handlen eller i øvrigt gøre mangelsbeføjelser gældende, jf. herved Købeloven § 52, stk. 1.

Afskæringen slog igennem i hele kæden: fordi mellemkøberen ikke kunne rejse krav mod den oprindelige sælger, var hun også afskåret fra regres, uanset at hun selv blev dømt over for sin egen køber (jf. byretssagen **BS-459/2005-GRI**, [BS-459/2005-GRI](#)). Til sammenligning blev reklamationen anset for rettidig i **BS-44568/2021-ODE** ([BS-44568/2021-ODE](#)), hvor køberen af en araberhest reagerede umiddelbart efter overtagelsen.

Undersøgelserforholdene indgår konkret. Sø- og Handelsretten godtog i **BS-36170/2022-SHR** ([BS-36170/2022-SHR](#)) en reklamation afgivet 22 dage efter opdagelsen af vandindtrængning i en båd, fordi fartøjet opererede ud for Vestafrikas kyst med begrænsede værftsfaciliteter, og fordi årsagen kun kunne fastslås, når båden var ude af vandet. Retten lagde tillige vægt på, at sælgeren gentagne gange havde anmodet om yderligere oplysninger – et forhold, der taler imod, at sælgeren senere kan påberåbe sig for sen reklamation.

LOV	Købeloven § 51	Købeloven § 52, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Afvisning af friholdelseskrav vedrørende uegnede MgO-vindspærreplader - manglende direkte krav og for sen reklamation		23.06.2021
	Landsretten · Landsretsdom om ophævelse af købsaftale af hest og regreskrav		10.04.2008
	Sø- og Handelsretten · Sag om mangler ved levering af båd - Sø- og Handelsrettens dom af 24. november 2023		24.11.2023
	Sø- og Handelsretten · Fordringsprøvelse i konkursbo: Køb af aktiver og licensnøgler – Undersøgelser- og reklamationspligt		23.06.2017
	Sø- og Handelsretten · Sag om manglende betaling for leveret folie: Fortolkning af ordreændring og reklamationsfrist		20.03.2006
	Byretten · Ophævelse af hestekøb grundet kroniske smertetilstande i nakke og lænd samt manglende hestepas		14.09.2023
	Byretten · Sag om ophævelse af hestekøb grundet væsentlig mangel		03.10.2006

Højesterets generalisering: § 52 som almindelig obligationsretlig grundsætning

Købelovens reklamationsregel er i dag ikke blot en køberetlig specialregel. I **BS-5817/2021-HJR** ([BS-5817/2021-HJR](#)) anvendte Højesteret princippet i § 52, stk. 1 analogt på en udlejers krav mod fraflyttede lejere for en **skjult** mangel – den forkerte malingstype, som først viste sig under det efterfølgende malerarbejde.

[Lejelovens § 98, stk. 2](#) undtager skjulte mangler fra tougersfristen, men siger ikke, hvilken frist der så gælder. Højesteret udfyldte hullet:

Det følger imidlertid af forarbejderne til den tilsvarende bestemmelse i § 72, stk. 2, i lejeloven af 1937 ..., at sådanne skjulte mangler skal gøres gældende over for lejereren "uden uformødet ophold". Dette svarer til, hvad der følger af almindelige obligationsretlige grundsætninger, hvorefter en part, der ønsker at påberåbe sig en mangel, skal give sin medkontrahent meddelelse herom uden ugrundet ophold fra det tidspunkt, hvor parten opdagede eller burde have opdaget manglen, jf. herved princippet i [Købeloven § 52, stk. 1](#).

Udlejeren fik kendskab til manglen i slutningen af marts 2017, men reklamerede først den 4. maj 2017. Da der ikke var oplyst forhold, der kunne forklare forsinkelsen, var kravet bortfaldet. **Godt en måneds uforklaret passivitet efter opdagelsen er altså ikke "uden ugrundet ophold"** – et niveau, der giver en brugbar tommelfingerregel også i civilkøb.

Samme analoge anvendelse ses i **BS-16756/2024-OLR** ([BS-16756/2024-OLR](#)), hvor en landmand nægtede at betale fire værkstedsfakturaer for arbejde på en mejetærsker. Østre Landsret afgjorde sagen alene på reklamationen:

Allerede fordi det således ikke ses dokumenteret, at der er reklameret straks over for nogen af de opkrævede beløb, jf. princippet i købelovens § 52, tager landsretten Appelindstævnte A/S' ... krav til følge.

Dommen illustrerer to praktiske pointer. For det første rækker påstande om **mundtlige** reklamationer sjældent: landsretten bemærkede, at det ikke fremgik af forklaringen, *hvornår* der var reklameret, og at der ikke i øvrigt forelå dokumentation. For det andet slog retten fast, at reklamlationsforsømmelsen i sig selv var tilstrækkelig – der var ikke behov for at tage stilling til, om timeforbruget faktisk var for højt.

De samme normer genfindes i kontraktforhold uden for købelovens område. I **BS-12372/2022-ARH** (-[BS-12372/2022-ARH](#)) blev en aftalt 3-dagesfrist for skriftlig reklamation over faglig standard håndhævet med den virkning, at hele fakturakravet skulle betales. Og i modsat retning viser **BS-40526/2021-KBH** ([BS-40526/2021-KBH](#)) og landsrettens stadfæstelse i **BS-54131/2022-OLR** ([BS-54131/2022-OLR](#)), at når manglen først er **skjult** og køberen reagerer straks efter opdagelsen – her ved en mail af 21. juni 2021 – er reklamationen rettidig, og undersøgelsespligten er opfyldt.

LOV	Købeloven § 52, stk. 1	Lejeloven § 98, stk. 2	
PRAKSIS	Højesteret · Udlejers tab af krav ved for sen reklamation over skjulte mangler efter fraflytning		01.09.2021
	Landsretten · Landsretten stadfæster dom om betalingspligt for serviceydelser på mejetærsker grundet for sen reklamation		14.03.2025
	Landsretten · Landsretten stadfæster dom om mangel ved badeværelse		23.06.2023
	Byretten · Dom om betaling for arbejdsleje af malere: Overskridelse af kontraktuelle reklamlationsfrister medførte betalingspligt		22.05.2024
	Byretten · Sag om mangel ved badeværelse efter andelsboligkøb		09.12.2022

§ 5 Undtagelsen i § 53: svig og grov uagtsomhed med betydelig skade

[Købelovens § 53](#) fastslår, at § 52's fortabelsesregler **ikke** finder anvendelse,

når sælgeren har handlet svigagtigt, eller når han har gjort sig skyldig i grov uagtsomhed, og denne medfører betydelig skade for køberen.

De oprindelige forarbejder fra 1905 til reklamationsreglernes svigsundtagelse redegør indgående for rationale. Sælgeren har hverken "Trang til eller retfærdigt Krav paa" beskyttelse, når han selv har fremkaldt køberens undladelse – eksemplerne er falsk mærkning, indpakning der skal dække manglen, eller indskibning, hvor "de sunde Varer ligge øverst og de fordærvede underst". Men undtagelsen rækker videre end den aktivt tilstræbte undladelse:

Men dette gælder ogsaa, naar Sælgeren uden saaledes at have tilstræbt Køberens Undladelse paa anden Maade har sveget den Tillid, som Køberen ifølge Kontraktsforholdet har været berettiget til at nære til ham f. Eks. ved bevidst Fortielse af Mangler ved en individuelt bestemt Salgsgegenstand eller ved Tilsendelse af Varer, om hvilke Sælgeren véd, at de ere uantagelige.

Sidestillingen af svig med grov uagtsomhed blev valgt bevidst – og bevisbyrdefordelingen er den bærende begrundelse for, at udvidelsen ikke udhuler reklamationspligten:

Afgørende herfor er det navnlig, at det efter Omstændighederne kan være særdeles vanskeligt eller endog umuligt for Køberen at føre Beviset for et forsætlig urigtigt Forhold hos Sælgeren ... Da Bevisbyrden for det af Sælgeren udviste Forhold ... vil komme til at paahvile Køberen, behøver man paa den anden Side ikke ved en saadan Udvidelse af Undtagelsen til flere Tilfælde at frygte for nogen almindelig Afsvækkelse af Undersøgelles- og Reklamationspligten.

I praksis påberåbes § 53 typisk sammen med et anbringende om, at køberen har svigtet sin undersøgelsespligt. Illustrationen er **H-43-06 (H-43-06)**, hvor en teltproducent havde købt 1.824 m teltduk betegnet som 1. sortering, som ved gennemlysning viste sig "flammende" og "spættet". Køberen gjorde gældende, at sælgeren havde handlet groft uagtsomt ved ikke at opdage fejlen ved udgangskontrollen, og at sælgeren derfor efter § 53 ikke kunne påberåbe sig købers manglende indgangskontrol. Sø- og Handelsretten nåede frem til, at køberen slet ikke havde svigtet sin undersøgelsespligt: en kontrol ville have krævet udrulning og gennemlysning af 500 m lange baner, hvilket hverken var praktisk muligt eller sædvanligt i branchen, og sælgeren havde tidligere markeret fejl på rullernes kant – en markering, der denne gang manglede. Dommen viser, at **§ 51's standard om "ordentlig forretningsbrug" fastlægges efter den konkrete branchekutyme**, ikke efter en abstrakt maksimalnorm.

Samme sag rummer en beslægtet pointe om ansvarsbegrænsninger: sælgerens standardvilkår krævede skriftlig reklamation inden 15 dage og begrænsede ansvaret til det solgte partis værdi, men retten tilsidesatte begrænsningen, fordi parternes mangeårige samhandelspraksis viste, at betingelserne blev "håndteret pragmatisk" og aldrig håndhævet. Et aftalt reklamationsvilkår kan altså bortfalde ved konkludent adfærd.

I **BS-1581/2018-VLR (BS-1581/2018-VLR)** blev en klausul om salg "engros uden garanti" tilsvarende ikke tillagt afskærende virkning:

Et vilkår, hvorefter en køber afskæres fra at gøre mangler som de foreliggende gældende, skal være klart og utvetydigt for, at det kan anses vedtaget som en del af parternes aftale.

LOV

KøbeLoven § 51

KøbeLoven § 52, stk. 1

KøbeLoven § 53

PRAKSIS

Landsretten · Landsretten stadfæster byrettens dom om mangler ved engros køb af Mercedes varevogn

13.05.2019

Sø- og Handelsretten · Erstatning for mangelfuld teltduk og tilsidesættelse af ansvarsbegrænsning i handelsforhold

11.08.2009

§ 6 Den absolutte toårsfrist i § 54 – og de fire undtagelser

Ved siden af den relative frist i § 52 gælder for andre køb end forbrugerkøb en **absolut** frist. Efter [§ 54, stk. 1](#) kan køberen ikke gøre en mangel gældende, hvis han ikke inden **to år efter genstandens overgivelse** har meddelt sælgeren, at han vil påberåbe sig den – medmindre sælgeren har påtaget sig at indestå for genstanden i længere tid eller har handlet svigagtigt. Fristen løber fra overgivelsen og er uafhængig af, hvornår manglen viser sig.

Virkningen er hård. I [BS-167/2007-GLO](#) ([BS-167/2007-GLO](#)) blev 11 rullegitre leveret og monteret i januar 1999, men det viste sig først efter et indbrud i februar 2004, at gitrene ikke var skruet fast i bærende konstruktioner, men i krydsfiner. Forsikringsselskabet rejste et regreskrav på ca. 3,3 mio. kr. og gjorde gældende, at aftalen var værksleje og ikke køb, så købelovens reklamationsregler ikke fandt anvendelse. Retten kvalificerede aftalen som en samlet ydelse – et bestillingskøb – og konkluderede kort:

Da der er reklameret for sent efter købelovens § 54, er sagsørgers krav forældet.

Sagen viser, at **kvalifikationsspørgsmålet køb kontra tjenesteydelse ofte er det reelle stridspunkt**, netop fordi § 54's absolutte frist er langt hårdere end forældelseslovens almindelige regler. Sælgersiden påberåbte sig § 54 med samme sigte i [P-4-15](#) ([P-4-15](#)).

De fire undtagelser fra toårsfristen er:

- **Indeståelse i længere tid eller svig**, jf. [§ 54, stk. 1 in fine](#). Garantitilsagn kan altså forlænge fristen – men garantien skal så også kunne dokumenteres opfyldt fra købers side, jf. [BS-11000/2022-SHR](#) (-[BS-11000/2022-SHR](#)), hvor garantidækning for et motorhavari blev afvist, fordi servicerapporterne var udarbejdet efter havariet på grundlag af en håndskreven logbog og ikke dokumenterede overholdelse af producentens serviceforskrifter.
- **Tilbagekaldelse eller destruktion af fareprodukter**, jf. [§ 54, stk. 2](#): fristen gælder ikke, når salgsgenstanden efter påbud fra en offentlig myndighed skal tilbagekaldes eller destrueres, fordi den udgør en fare.
- **Byggematerialer**, jf. [§ 54, stk. 3](#): toårsfristen finder slet ikke anvendelse ved køb af byggematerialer. Udvidelsen har sin oprindelse i **lov nr. 391 af 14. juni 1995**, som oprindeligt indførte en frist på 5 år fra byggeriets aflevering, dog højst 6 år fra overgivelsen. Forarbejderne definerer byggematerialer som materialer, "som efter deres art er bestemt til sædvanligvis at indgå i bygningskonstruktioner" – mursten, lægter, spær, betonelementer og tagsten er omfattet, mens "selvstændige" produkter som gulvtæpper, udendørslamper og fodriste samt sten, grus og uforarbejdet træ falder udenfor. Det er efter forarbejderne **uden betydning, hvad køberen konkret skal bruge materialerne til**. Baggrunden er udførligt beskrevet i [Betænkning nr. 1276/1994 om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom](#), som bl.a. begrundes 6-årsgrænsen med, at der ofte ikke findes nogen afleveringsdag, og at der kan gå lang tid fra levering til færdiggørelse.
- **Beskyttelsen af senere forbrugerehverver**, jf. [§ 54, stk. 4](#): en aftale om en kortere frist end toårsfristen – eller om nogen frist overhovedet ved køb omfattet af stk. 2 eller 3 – kan ikke gøres gældende over for en senere erhverver, som hovedsagelig handler uden for sit erhverv, i det omfang denne i øvrigt kan kræve erstatning for mangler. Bestemmelsen er efter [§ 1, stk. 3](#) ufravigelig til skade for en sådan erhverver. Reglen er den køberetlige pendant til de spørgsmål om **direkte krav og indtræden**, som blev afvist i MgO-sagen [BS-14245/2019-OLR](#) ([BS-14245/2019-OLR](#)) – hvor den manglende rettidige reklamation over for mellemeddet i sig selv afskar både mangelskravet og indtrædelseskrauet mod importøren.

LOV [Købeloven § 54, stk. 1-4](#)

PRAKSIS	Landsretten · Afvisning af friholdelseskra v vedrørende uegnede MgO-vindspærreplader - manglende direkte krav og for sen reklamation	23.06.2021
	Sø- og Handelsretten · Sag om dokumentationskrav ved reklamation under fabriksgaranti	07.11.2023
	Sø- og Handelsretten · Fordringsprøvelse i konkursbo: Køb af aktiver og licensnøgler – Undersøgelses- og reklamationsspligt	23.06.2017
	Byretten · Sag om regreskrav efter indbrud og mangelfuld montering af rullegitre	23.03.2009

Forbruger købsspo ret: den neutrale reklamation i § 81 og undtagelsen i § 82

Forbruger købsreformen med ikrafttræden 1. januar 1980 indførte et selvstændigt reklamationsspor for forbruger køb. De specielle bemærkninger til [lovforslaget \(Folketingstidende 1978-79, tillæg A, s. 1073\)](#) beskriver præcist, hvad der blev ændret:

*Efter forslaget mister køberen adgangen til at påberåbe sig en mangel, hvis han ikke reklamerer inden rimelig tid, efter at han har eller burde have opdaget mangelen. I forhold til den gældende regel i købelovens § 52, hvorefter reklamation skal ske uden ugrundet ophold, medfører forslaget en forlængelse af reklamationssfristen i forbruger køb. Køberen har endvidere efter forslaget kun pligt til at afgive en såkaldt **neutral** reklamation, d.v.s. en reklamation, som ikke indeholder oplysning om, hvilken beføjelse der gøres gældende. Han fritages således for den pligt, han har efter § 52, til i givet fald uden ugrundet ophold at give meddelelse om, at han vil hæve købet eller kræve omlevering eller efterlevering.*

Den dobbelte lempelse – længere frist **og** bortfald af den specificerede reklamation efter § 52, stk. 2 – er det centrale strukturelle skel mellem forbruger køb og andre køb. [§ 81, stk. 1](#) lyder i dag:

Vil køberen påberåbe sig en mangel, skal køberen give sælgeren meddelelse herom inden for rimelig tid, efter at køberen har opdaget mangelen. I modsat fald taber køberen retten til at påberåbe sig mangelen. Meddelelse givet inden to måneder efter, at køberen opdagede mangelen, er altid rettidig.

Tomånedersreglen er en **sikker havn**, ikke en maksimalfrist: rimelig tid kan være længere, men aldrig kortere end to måneder. Reglen gælder ikke for aftaler om levering af digitalt indhold eller digitale tjenester, jf. [§ 81, stk. 2](#).

Undtagelsen i [§ 82](#) – "§ 81 gælder ikke, hvis sælgeren har handlet i strid med almindelig hæderlighed eller groft uagtsomt" – er efter forarbejderne bevidst gjort **bredere** end § 53's svigsbegreb, idet den også omfatter adfærd, der ikke kan karakteriseres som svig.

At § 81 er ufravigelig, jf. [§ 1, stk. 2](#), har direkte praktisk betydning. I Forbrugerklagenævnets sag **2005-521/7-790 (2005-521/7-790)** indeholdt et bilauktionsfirmas vilkår, at køberen kun kunne hæve, hvis køretøjet blev tilbagesendt senest én time efter auktionens ophør og ikke var indregistreret. Nævnet fastslog, at vilkåret stred mod § 81's minimumsfrist på to måneder og derfor ikke var bindende for forbrugeren, og pålagde auktionsfirmaet at erstatte forbrugers udgift til nummerplader, fordi afvisningen af reklamationen var uberettiget. Sagen viser tillige, at reklamationsspørgsmålet ofte afgøres af, om købet overhovedet er et forbruger køb, jf. [§ 4 a, stk. 2](#) – sml. **2004-521/7-332 (2004-521/7-332)**, hvor en autoforhandlers påstand om privatsalg blev underkendt, med den følge at forbruger købsreglerne fandt anvendelse.

Forbrugerombudsmanden har håndhævet ufravigeligheden administrativt. I sagen refereret som **FOM-80417** ([Forbrugerombudsmandens sag om et 7-dages reklamationsvilkår](#)) begrænsede en netbutik reklamationsretten til 7 dage; efter varslings om påbud ændrede virksomheden vilkåret, så det overholdt § 83. Og i **FOM-80415** ([Forbrugerombudsmandens sag om en absolut 30-dages reklamationsfrist](#)) blev et vilkår om anmeldelse senest 30 dage efter kalendermånedens udløb kritiseret som stridende mod forældelsesloven, med den principielle tilføjelse, at

det ikke var muligt generelt at fastsætte en tidsgrænse for, hvornår en forbruger kunne anses for at have fortabt sin ret til at reklamere, da dette altid ville kræve en konkret vurdering af den enkelte sag.

Endelig gælder, at forbrugeren ikke blot skal reklamere, men også **følge rimeligt op**. I **2004-650/7-655** ([2004-650/7-655](#)) havde en forbruger reklameret over fnuldrende sofabetræk, fået reklamationen afvist og først indgivet klage til nævnet to år senere. Nævnet fandt, at forbrugeren ikke rettidigt havde fulgt op på reklamationen ved at foretage relevante retsskridt, og at mangelsbeføjelserne dermed var fortabt.

LOV	Købeloven § 1, stk. 2	Købeloven § 4a, stk. 2	Købeloven § 81, stk. 1-2	Købeloven § 82
PRAKSIS	Forbrugerklagenævnet · Forbruger mister retten til at klage over sofafejl pga. for sen indklagelse			15.12.2007
	Forbrugerklagenævnet · Forbrugerklagenævnet: Afvisning af reklamation på bilkøb under henvisning til privat salg underkendt			26.09.2005
	Forbrugerklagenævnet · Bilauktionsfirma pålægges at betale erstatning for afvist reklamation			22.06.2005
	Forbrugerombudsmanden · Virksomhed ændrer ulovligt vilkår om reklamationsret efter henvendelse fra Forbrugerombudsmanden			11.07.2014
	Forbrugerombudsmanden · Forbrugerombudsmanden kritiserer absolut reklamationsfrist i aftalevilkår			16.12.2010

§ 8 Den absolutte toårsfrist i forbruger køb (§ 83) og de digitale særregler

[Købelovens § 83, stk. 1](#) er forbruger købenes pendant til § 54: har køberen ikke inden to år efter salgsgenstandens overgivelse meddelt sælgeren, at han vil påberåbe sig en mangel, kan han ikke senere gøre den gældende, medmindre sælgeren har påtaget sig at indestå i længere tid eller har handlet **i strid med almindelig hæderlighed**.

Historisk er § 83 udtryk for en gradvis udvidelse. Ved reformen i 1978-79 var fristen kun **ét år**; købelovudvalget havde foreslået to år, men Justitsministeriet ville udskyde spørgsmålet til den almindelige revision af købeloven, jf. forarbejderne til [lovforslaget](#). Til gengæld indebar reformen allerede dengang en forbedring i forhold til § 54, idet undtagelsen blev knyttet til "i strid med almindelig hæderlighed" og ikke kun til egentlig svig.

Étårsreglen er stadig synlig i ældre praksis. I Forbrugerklagenævnets sag **2003-4112/7-6** ([2003-4112/7-6](#)) blev et komfur leveret 12. august 2000, og nævnet fastslog kort, at reklamationsfristen udløb den 12. august 2001, hvorfor en efterfølgende reklamation var for sen. Sagen har fortsat betydning for et andet spørgsmål – hvem der gyldigt kan modtage reklamationen (se næste afsnit).

I dag suppleres toårsfristen af tre særregler:

- [§ 83, stk. 2](#): når digitalt indhold eller en digital tjeneste leveres **løbende over en periode**, udløber fristen tidligst ved leveringsperiodens udløb ved varer med digitale elementer, og 2 måneder efter leveringsperiodens udløb i andre tilfælde.

- [§ 83, stk. 3](#): ved enkelt levering eller en række enkeltstående leveringer udløber fristen tidligst ved udløbet af den periode, der er nævnt i [§ 75 d, stk. 1, nr. 2](#), for så vidt angår mangler som nævnt i [§ 75 d](#).
- [§ 83, stk. 4](#): toårsfristen finder ikke anvendelse, hvis salgsgenstanden efter myndighedspåbud skal tilbagekaldes eller destrueres som farlig, og heller ikke ved køb af byggematerialer – parallelt med [§ 54, stk. 2 og 3](#).

Stk. 2 og 3 blev indsat ved implementeringen af varedirektivet og direktivet om digitalt indhold med virkning fra 1. januar 2022 (**lov nr. 1173 af 8. juni 2021**), mens byggematerialeundtagelsen som nævnt går tilbage til **lov nr. 391 af 14. juni 1995**, hvor den udvidede frist netop blev gjort beskyttelsespræceptiv i forbrugeret, jf. forarbejdernes bemærkning om, at

I forbrugeret gælder i stedet for § 54 den næsten identiske reklameringsregel i købelovens § 83. Den foreslåede bestemmelse ... medfører, at den udvidede reklameringsfrist ikke ved aftale kan fraviges til skade for forbrugeren, når der er tale om erhvervsmæssigt salg af byggematerialer til en forbruger, jf. købelovens § 1, stk. 2.

Den absolutte frist i [§ 83](#) er i praksis det, forbrugeren kender som "den 2-årige reklameringsret", og det er den, Forbrugerombudsmanden håndhæver over for ulovligt korte aftalevilkår, jf. **FOM-80417** (- [Forbrugerombudsmandens sag om et 7-dages reklameringsvilkår](#)).

LOV	Købeloven § 1, stk. 2	Købeloven § 54, stk. 2-3	Købeloven § 83, stk. 1-4
PRAKSIS	Forbrugerklagenævnet · For sen reklamation af komfur		
			31.12.2003
	Forbrugerombudsmanden · Virksomhed ændrer ulovligt vilkår om reklameringsret efter henvendelse fra Forbrugerombudsmanden		
			11.07.2014

§ 9 Hvem kan reklamationen gives til – §§ 84-85 – og hvem bærer forsendelsesrisikoen (§ 86)

Forbrugeretreglerne udvider kredsen af gyldige modtagere af reklamationen. Efter [§ 84](#) kan meddelelser efter §§ 81 og 83 **også** gives til

- en producent eller anden erhvervsdrivende, der i forbindelse med købet har påtaget sig at afhjælpe eventuelle mangler ved salgsgenstanden, og
- i køb omfattet af [§ 4 a, stk. 2](#) (køb fra ikke-erhvervsdrivende formidlet af en erhvervsdrivende) den erhvervsdrivende, der har indgået eller formidlet aftalen for sælgeren.

Forarbejderne til 1978-reformen forklarer, at 2. pkt. blev tilføjet netop fordi udvalgets forslag om, at en erhvervsdrivende formidler skulle hæfte som sælger, ikke blev medtaget – man måtte derfor "i en særlig regel præcisere, at køberen også kan reklamere til en erhvervsdrivende mellemmand".

Grænsen for [§ 84](#) er skarp. I **2003-4112/7-6 (2003-4112/7-6)** havde sælgeren henvist forbrugeren til en **selvstændig reparatør**, som udførte den første reparation på sælgerens vegne, men udstedte regningen direkte til forbrugeren. Da en ny fejl opstod, reklamerede forbrugeren til reparatøren. Forbrugerklagenævnet fandt, at reklamationen ikke kunne tillægges retsvirkning over for sælgeren:

Nævnet fandt ikke, at klageren med rette kunne forvente, at fremtidige reklamationer over mangler ved komfuret ville kunne indgives til indklagede 2 med bindende virkning for indklagede 1.

En simpel henvisning til et værksted gør altså ikke værkstedet til modtager efter § 84 – der kræves et **afhjælpningstilsagn** afgivet i forbindelse med købet.

Vil køberen gøre manglen gældende **over for** producenten eller den erhvervsdrivende, der har givet afhjælpningstilsagn, gælder en selvstændig reklamationsregel i § 85 med samme struktur som § 81: meddelelse til sælgeren eller den anden erhvervsdrivende inden rimelig tid efter opdagelsen, og meddelelse inden to måneder er altid rettidig. Praksis om afhjælpningstilsagn viser, at kravene til købers dokumentation kan være betydelige – i **BS-11000/2022-SHR** ([BS-11000/2022-SHR](#)) blev garantidækning afvist, fordi køberen ikke kunne dokumentere overholdelse af producentens serviceforskrifter.

Uden for forbrugerkøb findes ingen tilsvarende regel om reklamation til tidligere omsætningsled. MgO-sagen **BS-14245/2019-OLR** ([BS-14245/2019-OLR](#)) illustrerer konsekvensen: entreprenøren måtte reklamere over for sin egen sælger, og da det skete for sent, faldt både mangelskravet mod forhandleren og indtrædelseskravet mod importøren bort. Spørgsmålet om rækkevidden af en indtrædende købers beføjelser er fortsat under afklaring – Procesbevillingsnævnet har i **25/24714** ([25/24714](#)) meddelt 3.-instansbevilling om, hvilken købesum en køber af en brugt vare, der er indtrådt i sælgerens krav og har reklameret direkte til den oprindelige forhandler, kan kræve tilbage.

Endelig placerer § 86 forsendelsesrisikoen: § 61, stk. 1 gælder også for meddelelser efter §§ 81 og 83-85. Er reklamationen indleveret til befordring med post eller andet forsvarligt befordringsmiddel, medfører det **ikke rettighedstab for afsenderen**, at meddelelsen forsinkes eller ikke kommer frem. Samme regel gælder efter § 61, stk. 1 direkte for meddelelser efter §§ 52 og 54 uden for forbrugerkøb. Forarbejderne fra 1978 anfører kort, at forslaget "bl.a. medfører, at postforsendelse af reklamationer over mangler sker på sælgerens risiko". I praksis rammer bevisproblemet dog køberen fra en anden vinkel: det er køberen, der skal godtgøre, **at** og **hvornår** der er reklameret, jf. **BS-16756/2024-OLR** ([BS-16756/2024-OLR](#)), hvor udokumenterede mundtlige reklamationer ikke kunne lægges til grund. I **H-94-02** ([H-94-02](#)) fandt Sø- og Handelsretten omvendt, at der ikke var grundlag for at antage, at købers telefaxer ikke var kommet frem til sælgeren.

LOV	Købeloven § 4a, stk. 2	Købeloven § 61, stk. 1	Købeloven § 84	Købeloven § 85
	Købeloven § 86			
PRAKSIS	Landsretten · Landsretten stadfæster dom om betalingspligt for serviceydelser på mejetærsker grundet for sen reklamation			14.03.2025
	Landsretten · Afvisning af friholdelseskrav vedrørende uegnede MgO-vindspærreplader - manglende direkte krav og for sen reklamation			23.06.2021
	Sø- og Handelsretten · Sag om dokumentationskrav ved reklamation under fabriksgaranti			07.11.2023
	Sø- og Handelsretten · Sag om manglende betaling for leveret folie: Fortolkning af ordreændring og reklamationsfrist			20.03.2006
	Forbrugerklagenævnet · For sen reklamation af komfur			31.12.2003
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om ophævelsesbeføjelser for køber af brugt vare, der er indtrådt i sælgers krav mod oprindelig forhandler			15.01.2026

Reklamation, forældelse og almindelig retsfortabende passivitet – tre selvstændige spærringer

Reklamationsreglerne står ikke alene. En køber kan miste sit krav ad tre uafhængige veje, og domstolene behandler dem rutinemæssigt som kumulative barrierer.

1. For sen reklamation. Behandlet ovenfor. Kravet bortfalder helt, uanset manglens grovhed.

2. Forældelse. Reklamation afbryder ikke forældelse. I MgO-sagen **BS-14245/2019-OLR** (-[BS-14245/2019-OLR](#)) blev både [købelovens § 52, stk. 1](#) og [forældelseslovens § 3](#) påberåbt side om side, og i **BS-167/2007-GLO** ([BS-167/2007-GLO](#)) blev spørgsmålet, om aftalen var køb eller værksleje, netop afgørende for, om [købelovens § 54](#) eller forældelseslovens suspensionsregel skulle anvendes.

Højesteret har senest i **BS-47576/2025-HJR** ([BS-47576/2025-HJR](#)) fastslået, at forældelsesfristen for et mangelskrav regnes fra dispositionsdagen, og at kravene mod både sælgere og ejendomsmægler var forældet, selv om der var reklameret og ført klagenævns sag undervejs. Rettidig reklamation redder altså ikke et forældet krav – og en verserende klagenævns sag suspenderer ikke uden videre fristen.

3. Almindelig retsfortabende passivitet. Ved siden af de lovbestemte frister gælder den ulovbestemte passivitetsgrundsætning. Procesbevillingsnævnet har i **21/26338** ([21/26338](#)) meddelt 3.-instansbevilling i en sag, hvor byretten ikke fandt passivitet, mens landsretten frifandt sælgere – selv om køberen havde reklameret mundtligt i 2015/2016 og i mellemtiden aktivt forfulgt kravet via ejerskifteforsikring og den byggesagkyndige. Spørgsmålet om, hvor længe en køber må afvente en forsikringssag, før passiviteten bliver rettighedsfortabende, er dermed principielt uafklaret.

Uden for køberetten udmåles passivitetstærsklen ofte i måneder til år. I Det finansielle ankenævns sag **1078/2009** ([1078/2009](#)) havde kunder modtaget fondsnotaer og årsopgørelser, hvoraf en bankfejl fremgik, men reagerede først ca. et år senere; nævnet fandt, at de havde udvist retsfortabende passivitet, uanset at fejlen ubestridt var bankens. Og på forbrugerklagesiden førte to års passivitet efter afvisningen af reklamationen til fortabelse i **2004-650/7-655** ([2004-650/7-655](#)).

Omvendt er der en grænse for, hvor langt man kan skematisere passiviteten. Forbrugerombudsmanden fremhævede i **FOM-80415** ([Forbrugerombudsmandens sag om en absolut 30-dages reklamationsfrist](#)), at det ikke er muligt generelt at fastsætte en tidsgrænse for, hvornår en forbruger har fortabt retten til at reklamere – det kræver altid en konkret vurdering.

En fjerde, aftalebaseret spærring skal nævnes: standardvilkår med kortere frister. I MgO-sagen påberåbte forhandleren sig DB12's krav om reklamation senest ét år efter levering, i **H-43-06** ([H-43-06](#)) et krav om skriftlig reklamation inden 15 dage, og i **BS-12372/2022-ARH** ([BS-12372/2022-ARH](#)) en 3-dagesfrist, der blev håndhævet. I entreprisforhold findes tilsvarende regler i [AB 18 § 55 om mangelsansvarets ophør](#) (5 år efter aflevering, dog 2 år for løsørestande og inventar, som ikke er særligt tilpasset eller fast monteret) og i [ABR 18 § 47](#), der kræver skriftlig meddelelse "inden rimelig tid" efter at manglen er eller burde være opdaget. Sådanne vilkår kan dog bortfalde ved konkludent adfærd, jf. **H-43-06**, og fortolkes strengt mod den, der har affattet dem, jf. **BS-1581/2018-VLR** ([BS-1581/2018-VLR](#)).

LOV	Forældelsesloven § 3	Købeloven § 52, stk. 1	Købeloven § 54, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Forældelsesfrist for mangelskrav ved boligkøb regnes fra dispositionsdagen – krav mod sælgere og ejendomsmægler forældet		
	Landsretten · Afvisning af friholdelseskrav vedrørende uegnede MgO-vindspærreplader - manglende direkte krav og for sen reklamation		
	Landsretten · Landsretten stadfæster byrettens dom om mangler ved engros køb af Mercedes varevogn		
	Sø- og Handelsretten · Erstatning for mangelfuld teltdug og tilsidesættelse af ansvarsbegrænsning i handelsforhold		

Byretten · Dom om betaling for arbejdsleje af malere: Overskridelse af kontraktuelle reklamationsfrister medførte betalingspligt	22.05.2024
Byretten · Sag om regreskrav efter indbrud og mangelfuld montering af rullegitre	23.03.2009
Det finansielle ankenævn · Afvisning af krav om tilbageførsel af dobbeltkøbte aktier grundet retsfortabende passivitet	28.12.2010
Forbrugerklagenævnet · Forbruger mister retten til at klage over sofafejl pga. for sen indklagelse	15.12.2007
Forbrugerombudsmanden · Forbrugerombudsmanden kritiserer absolut reklamationsfrist i aftalevilkår	16.12.2010
Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om retsfortabende passivitet ved ejendomskøb – mundtlig reklamation og forfølgelse via ejerskifteforsikring	01.06.2022

Reklamation i internationale køb og i erhvervsleverancer: CISG og § 11 standardvilkår

Ved internationale løsøre-køb mellem parter i forskellige stater fortrænges købelovens reklamationsregler ofte af **CISG** (den internationale købelov), som indeholder en tilsvarende, men selvstændigt formuleret reklamationsordning.

I **H-0126-98** ([H-0126-98](#)) havde en køber af frossen makrel først reklameret over fangsttidspunkt og kvalitet syv måneder efter levering. Sø- og Handelsretten fandt, at køberen havde mistet retten til at påberåbe sig manglerne efter CISG, og frifandt sælgeren, som tillige fik medhold i sit modkrav på restkøbesummen. Sagen er en påmindelse om, at reklamationsnormen i internationale handelskøb er lige så hård som den danske – og at kvalifikationen af varen (her den latinske artsangivelse i specifikationen) i sig selv kan afgøre, om der overhovedet foreligger en mangel.

Omvendt viser **BS-47340/2021-SHR** ([BS-47340/2021-SHR](#)), at rettidig reklamation kombineret med en dokumenteret afvigelse fra den aftalte specifikation – THC-indhold under det aftalte minimum – kan bære en ophævelse og et krav på tilbagebetaling af købesummen plus erstatning efter CISG.

I rene danske erhvervsleverancer er billedet, at reklamationsspørgsmålet næsten altid rejses sammen med spørgsmål om standardvilkår og ansvarsbegrænsning:

- I **O-6-09** ([O-6-09](#)) blev to pantebrevskøbere frifundet af sælgersiden, fordi begge havde reklameret for sent over en fortiet kunstig værdistigning på pantets ejendom – også ved køb af fordringer gælder reklamationsnormen.
- I **BS-52536/2022-SHR** ([BS-52536/2022-SHR](#)) var det afgørende, at afsejlingen af en lodsåld købt på auktion udgjorde endelig afhentning og dermed godkendelse efter auktionsbetingelserne – undersøgelses- og godkendelsestidspunktet fastlægger, hvornår køberens reklamationsvindue åbner.
- I **8A-9510/2012** ([8A-9510/2012](#)) blev leverandøren af specialmaskiner pålagt ansvar for væsentlige konstruktionsfejl, men erstatningen nedsat, og ansvarsbegrænsningsklausulen i leveringsaftalen indgik i vurderingen.

Den praktiske lære er, at en erhvervskøber i en tvist typisk møder **tre** indsigelser samtidig: at der er reklameret for sent efter kontraktens frist, at der er reklameret for sent efter [købelovens § 52, stk. 1](#), og at kravet under alle omstændigheder er forældet. Det er derfor sjældent tilstrækkeligt at reklamere rettidigt efter én af normerne.

PRAKSIS	Landsretten · Erstatningsansvar for mangelfuld leverance af specialmaskiner og driftstab	26.02.2013
	Sø- og Handelsretten · Sag om tilbagebetaling af købesum for lodsbåd erhvervet på auktion - mangler, undersøgelsespligt og risikoovergang	22.03.2024
	Sø- og Handelsretten · Mangelfulde cannabisblomster – Hævebegrundende mangler og erstatning efter CISG	14.12.2022
	Sø- og Handelsretten · Sag om ophævelse af pantebrevskøb grundet manglende oplysninger om ejendomsværdi	12.12.2013
	Sø- og Handelsretten · Tvistsag om levering af frossen makrel – artsbestemmelse og reklamationsfrist	31.01.2002

EU-rammen og de kommende ændringer: varedirektivet og reparationsdirektivet

§ 12

Forbruger købssporet i §§ 81-86 hviler i dag på **varedirektivet**, [direktiv \(EU\) 2019/771 om visse aspekter af aftaler om salg af varer](#), som blev implementeret i dansk ret ved **lov nr. 1173 af 8. juni 2021** med virkning fra 1. januar 2022.

Direktivet harmoniserer ikke reklamationspligten, men **tillader** den udtrykkeligt. [Artikel 12](#) bestemmer:

Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre bestemmelser, der fastsætter, at forbrugeren for at kunne nyde godt af sine rettigheder skal underrette sælgeren om en mangel inden for en periode på mindst to måneder fra den dato, hvor forbrugeren opdagede manglen.

Det er præcis denne bemyndigelse, tomånedersreglen i [§ 81, stk. 1, 3. pkt.](#) udnytter. Direktivets betragtninger gør desuden klart, at medlemsstaterne frit kan vælge mellem at operere med en ansvarsperiode (eventuelt kombineret med en forældelsesfrist) eller alene med en forældelsesfrist, blot beskyttelsesniveauet fastholdes – Danmark har valgt modellen med en absolut ansvarsperiode i § 83 kombineret med de almindelige forældelsesregler. De beføjelser, en rettidig reklamation åbner for, følger af [artikel 13](#) (afhjælpning, omlevering, forholdsmæssigt afslag, ophævelse) – behandlet nærmere i praksisoversigten om [mangelsbeskyttelse](#).

En ændring er undervejs. Justitsministeriet sendte den 19. januar 2026 et udkast i høring: [Forslag til ny lov om reparation af varer samt ændringer i købeloven for at fremme reparation](#), der gennemfører EU's reparationsdirektiv. Forslaget indebærer en **potentiell forlængelse af reklamationsretten med 12 måneder**, betinget af at forbrugeren vælger reparation frem for omlevering, samt en ny informationsforpligtelse.

Høringssvarene tegner et klart billede af, hvor de retlige knaster ligger:

- Ingen af de 18 høringsparter afviser forslaget; uenigheden angår ambitionsniveauet. Erhvervssiden (Dansk Erhverv, Dansk Industri, APPLiA/Elektronikbranchen) bakker udtrykkeligt op om **ikke** at overimplementere, dvs. at holde forlængelsen på direktivets 12 måneder.
- Forbruger- og miljøside ønsker markant mere: Forbrugerrådet Tænk foreslår, at reklamationsretten for varige forbrugsgoder forlænges fra 2 til 6 år med fokus på reparation frem for ombytning, Københavns Kommune opfordrer til at udnytte direktivets mulighed for en forlængelse på op til 24 måneder, og Klimabevægelsen ønsker producentansvaret forlænget til minimum 5 år.
- **Danske Advokater** peger på det retligt vanskeligste punkt: forholdet mellem den nye § 83, stk. 4 om 12 måneders forlængelse og dansk rets almindelige forældelsesregler, og om ændringen påvirker gældende praksis for fortolkningen af § 83 – herunder situationer, hvor **samme fejl viser sig igen efter reklamationsfristens udløb**.

Det sidste spørgsmål er netop det, praksis om gentagne afhjælpningsforsøg allerede kredser om, og det bør følges tæt. Så længe forslaget ikke er vedtaget, er retsstillingen uændret: [§ 83, stk. 1](#) gælder med sin toårsfrist fra overgivelsen.

LOV

Købeloven § 81, stk. 1

Købeloven § 83, stk. 1

§ 13 Sammenfatning: reklimationsnormerne på tværs af købstyper

Reklamlationslæren kan sammenfattes i tre spørgsmål, som skal besvares i rækkefølge: (1) **Hvilken købstype er der tale om?** (2) **Hvornår burde køberen have opdaget manglen?** (3) **Er både den relative og den absolutte frist overholdt – og er kravet i øvrigt hverken forældet eller fortabt ved passivitet?**

	Handelskøb	Civilkøb	Forbrugerkøb
Afgrænsning	§ 4 – mellem handlende i eller for deres bedrift	Alt andet uden for § 4 og § 4 a	§ 4 a
Relativ frist	"Straks", § 52, stk. 1	"Uden ugrundet ophold", § 52, stk. 1	"Inden rimelig tid", dog altid rettidigt inden 2 måneder, § 81, stk. 1
Specificeret reklamation	Ja, § 52, stk. 2	Ja, § 52, stk. 2	Nej – kun neutral reklamation
Undersøgelsespligt ved levering	Ja, "ordentlig forretningsbrug", § 51	Konkret vurdering under "burde have opdaget"	Konkret vurdering
Undskyldende individuelle forhold	Nej	Ja (sygdom, bortrejse mv.)	Indgår i "rimelig tid"
Undtagelse for sælgers adfærd	§ 53 – svig eller grov uagtsomhed med betydelig skade	§ 53	§ 82 – i strid med almindelig hæderlighed eller groft uagtsomt
Absolut frist	2 år fra overgivelsen, § 54, stk. 1	2 år fra overgivelsen, § 54, stk. 1	2 år fra overgivelsen, § 83, stk. 1
Kan fraviges?	Ja, § 1, stk. 1	Ja, § 1, stk. 1	Nej til skade for køber, § 1, stk. 2

De centrale takeaways fra praksis:

- **Tidsgrænserne i praksis.** Godt en måned uden forklaring var for længe ved en skjult mangel i [BS-5817/2021-HJR](#) ([BS-5817/2021-HJR](#)); fem måneder var for længe i erhvervsforhold i [BS-14245/2019-OLR](#) ([BS-14245/2019-OLR](#)); et år var for længe i handelskøb i [P-4-15](#) ([P-4-15](#)). Omvendt var to uger rettidigt i [BS-1581/2018-VLR](#) ([BS-1581/2018-VLR](#)) og 22 dage rettidigt under vanskelige undersøgelsesforhold i [BS-36170/2022-SHR](#) ([BS-36170/2022-SHR](#)).
- **Skriftlighed og dokumentation er afgørende.** Udokumenterede mundtlige reklamationer blev ikke lagt til grund i [BS-16756/2024-OLR](#) ([BS-16756/2024-OLR](#)); til gengæld bærer sælgeren efter [§ 61, stk. 1](#) risikoen for forsinkelse eller bortkomst under forsvarelig forsendelse.
- **Sælgerens egen adfærd kan neutralisere indsigelsen.** Gentagne anmodninger om supplerende oplysninger talte imod indsigelsen om for sen reklamation i [BS-36170/2022-SHR](#), og en mangeårig praksis for ikke at håndhæve standardvilkår afskar sælgeren fra at påberåbe sig dem i [H-43-06](#) ([H-43-06](#)).
-

Reklamationen skal følges op. Både forbrugere og erhvervskøbere kan miste kravet ved efterfølgende passivitet, jf. **2004-650/7-655** ([2004-650/7-655](#)) og **BS-47576/2025-HJR** ([BS-47576/2025-HJR](#)).

For de beføjelser, en rettidig reklamation udløser, henvises til [mangelsbeskyttelse](#); for Forbrugerklagenævnets konkrete afgørelsespraksis til [forbrugerklage-vare-tjenester](#); for privatsalg af brugt bil til [brugt-bil-privatkoeb-mangler](#); for forældelsesreglerne til [forældelse-pengekrav-afbrydelse](#); for den almindelige passivitetsgrundsætning til [retsfortabende-passivitet](#); og for mangler ved fast ejendom til [koebssalgsfast-ejendom-mangler](#).

LOV	Købeloven § 52, stk. 1-2	Købeloven § 53	Købeloven § 54, stk. 1	Købeloven § 61, stk. 1
	Købeloven § 81, stk. 1	Købeloven § 82	Købeloven § 83, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Forældelsesfrist for mangelskrav ved boligkøb regnes fra dispositionsdagen – krav mod sælgere og ejendomsmægler forældet			11.08.2026
	Højesteret · Udlejers tab af krav ved for sen reklamation over skjulte mangler efter fraflytning			01.09.2021
	Landsretten · Landsretten stadfæster dom om betalingspligt for serviceydelser på mejetærsker grundet for sen reklamation			14.03.2025
	Landsretten · Afvisning af friholdelseskrav vedrørende uegnede MgO-vindspærreplader - manglende direkte krav og for sen reklamation			23.06.2021
	Landsretten · Landsretten stadfæster byrettens dom om mangler ved engros køb af Mercedes varevogn			13.05.2019
	Sø- og Handelsretten · Sag om mangler ved levering af båd - Sø- og Handelsrettens dom af 24. november 2023			24.11.2023
	Sø- og Handelsretten · Fordringsprøvelse i konkursbo: Køb af aktiver og licensnøgler – Undersøgelses- og reklamationspligt			23.06.2017
	Sø- og Handelsretten · Erstatning for mangelfuld teltduk og tilsidesættelse af ansvarsbegrænsning i handelsforhold			11.08.2009
	Forbrugerklagenævnet · Forbruger mister retten til at klage over sofafejl pga. for sen indklagelse			15.12.2007

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Købeloven § 47	Købeloven § 52	stk. 1-2
Købeloven § 53	Købeloven § 54	stk. 1-4
Købeloven § 81	Købeloven § 83	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

32 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS			2
11.08.2026	Højesteret: Forældelsesfrist for mangelskrav ved boligkøb regnes fra dispositionsdagen – krav mod sælgere og ejendomsmægler forældet		11031-14210
01.09.2021	Udlejers tab af krav ved for sen reklamation over skjulte mangler efter fraflytning	bs-5817-2021-hjr	
LANDSRETTE · ANKEINSTANS			6

14.03.2025	Landsretten stadfæster dom om betalingspligt for serviceydelser på mejetærsker grundet for sen reklamation	10227-12007
23.06.2023	Landsretten stadfæster dom om mangler ved badeværelse	4464-5360
23.06.2021	Afvisning af friholdelseskrav vedrørende uegnede MgO-vindspærreplader - manglende direkte krav og for sen reklamation	1650-1987
13.05.2019	Landsretten stadfæster byrettens dom om mangler ved engros køb af Mercedes varevogn	938-1136
26.02.2013	Erstatningsansvar for mangelfuld leverance af specialmaskiner og driftstab	8A-9510/2012
10.04.2008	Landsretsdom om ophævelse af købsaftale af hest og regreskrav	5514-6602

SØ- OG HANDELSRET TEN · SPECIALRET

9

22.03.2024	Sag om tilbagebetaling af købesum for lods båd erhvervet på auktion - mangler, undersøgelsespligt og risikoovergang	BS-52536/2022-SHR
24.11.2023	Sag om mangler ved levering af båd - Sø- og Handelsrettens dom af 24. november 2023	BS-36170/2022-SHR
07.11.2023	Sag om dokumentationskrav ved reklamation under fabriksgaranti	BS-11000/2022-SHR
14.12.2022	Mangelfulde cannabisblomster – Hævebegrundende mangler og erstatning efter CISG	BS-47340/2021-SHR
23.06.2017	Fordringsprøvelse i konkursbo: Køb af aktiver og licensnøgler – Undersøgelses- og reklamationspligt	P-4-15
12.12.2013	Sag om ophævelse af pantebrevskøb grundet manglende oplysninger om ejendomsværdi	0-6-09
11.08.2009	Erstatning for mangelfuld teltduk og tilsidesættelse af ansvarsbegrænsning i handelsforhold	H-43-06
20.03.2006	Sag om manglende betaling for leveret folie: Fortolkning af ordreændring og reklamationsfrist	H-94-02
31.01.2002	Twistsag om levering af frossen makrel – artsbestemmelse og reklamationsfrist	H-0126-98

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS

5

22.05.2024	Dom om betaling for arbejdsleje af malere: Overskridelse af kontraktuelle reklamationsfrister medførte betalingspligt	10162-11924
14.09.2023	Ophævelse af hestekøb grundet kroniske smertetilstande i nakke og lænd samt manglende hestepas	10378-12209
09.12.2022	Sag om mangler ved badeværelse efter andelsboligkøb	4395-5274
23.03.2009	Sag om regreskrav efter indbrud og mangelfuld montering af rullegitre	4371-5246
03.10.2006	Sag om ophævelse af hestekøb grundet væsentlig mangel	5472-6557

FORBRUGERKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

4

15.12.2007	Forbruger mister retten til at klage over sofafejl pga. for sen indklagelse	2004-650/7-655
------------	---	----------------

26.09.2005	Forbrugerklagenævnet: Afvisning af reklamation på bilkøb under henvisning til privat salg underkendt	2004-521/7-332
22.06.2005	Bilauktionsfirma pålægges at betale erstatning for afvist reklamation	2005-521/7-790
31.12.2003	For sen reklamation af komfur	2003-4112/7-6
FORBRUGEROMBUDSMANDEN · NÆVN / KLAGEINSTANS		2
11.07.2014	Virksomhed ændrer ulovligt vilkår om reklamationsret efter henvendelse fra Forbrugerombudsmanden	
16.12.2010	Forbrugerombudsmanden kritiserer absolut reklamationsfrist i aftalevilkår	
PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		2
15.01.2026	Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om ophævelsesbeføjelser for køber af brugt vare, der er indtrådt i sælgers krav mod oprindelig forhandler	25/24714
01.06.2022	Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om retsfortabende passivitet ved ejendomskøb – mundtlig reklamation og forfølgelse via ejerskifteforsikring	21/26338
DET FINANSIELLE ANKENÆVN · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
28.12.2010	Afvisning af krav om tilbageførsel af dobbeltkøbte aktier grundet retsfortabende passivitet	1078/2009
PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
07.12.2022	Twist om handicapparkering: Betydningen af manglende symboler på asfalten over for tydelig skiltning	park-1136

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom

nr. 1276 · 1994 · Justitsministeriet